

BIJLAGE BIJ DE BRIEF OVER DE SEPTEMBERCIJRCULAIRE 2021

Hoe ziet het financieel effect eruit?

In onderstaande tabel wordt het financieel effect van de septembercijrculaire nader onderbouwd.

Financieel effect septembercijrculaire 2021 (bedragen x €1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Stand GF september 2021	436.820	447.623	433.996	440.545	448.978
Stand GF mei 2021	432.977	425.540	432.626	438.968	447.020
Effect septembercijrculaire 2021	3.843	22.083	1.370	1.577	1.958

Bestaat uit:

DU's, IU's en taakmutaties niet corona	832	15.262	-14	38	-216
IU sociaal domein niet corona (verlaging IU WMO beschermd wonen)	-2.114	-4.852	-5.119	-5.180	-5.211
Coronamiddelen	3.816	1.920			
Te reserveren voor loon- en prijscompensatie vanaf 2023			234	421	621
Effect op financieel beeld (voordelig)	1.309	9.754	6.270	6.297	6.764

De in de brief genoemde vier ontwikkelingen die van invloed zijn op het financieel effect worden hieronder in a. tot met d. toegelicht.

a. Ontwikkeling rijksuitgaven (accres)

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt bepaald door de ontwikkeling van de voor het accres relevante rijksuitgaven (ARU). Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in deze rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds wordt het accres genoemd.

Zoals bekend zijn de accressen van 2020 en 2021, als onderdeel van het compensatiepakket coronamaatregelen, "vastgeklikt" op de stand van de meicirculaire 2020. Vastklikken van de accressen betekent dat de totale, landelijke omvang van het gemeentefonds vast staat voor twee jaar. Dit geeft in deze corona-tijd rust en stabiliteit en er vindt geen afrekening plaats.

De accressen stijgen voor alle jaren vanaf 2022 tot en met 2025 ten opzichte van de meicirculaire 2021. In alle jaren zijn de hogere accressen volgens de circulaire het gevolg van een hogere loon- en prijsontwikkeling dan tot nu door het rijk werd aangenomen. Daarnaast is het accres opwaarts bijgesteld als gevolg van hogere kabinetsuitgaven voor maatregelen voor het klimaat, het compenseren van gedupeerden van de kinderopvangtoeslag, zorg en EU afdrachten.

Een aanzienlijk deel van het accres in alle jaren vanaf 2022 wordt aldus veroorzaakt door de hogere loon- en prijsontwikkeling in 2021 en 2022 dan tot nu toe door het rijk werd aangenomen. Mogelijk betekent dit dat ook wij er rekening mee moeten houden dat we vanaf volgend jaar in onze begroting meer middelen nodig hebben voor hogere prijzen/ cao ontwikkeling.

b. De oploep in de opschalingskorting wordt voor 2022 geschrapt

In de septembercijrculaire is bekend gemaakt dat het rijk de opschalingskorting voor 2022 - incidenteel - schrapt. Tijdens het vorige kabinet is deze korting op het gemeentefonds toegepast. De achterliggende gedachte was dat gemeenten lagere apparaatslasten zouden hebben als gevolg van een grote herindelingsoperatie. Deze herindeling ging niet door maar de korting bleef in stand. Dit schrappen leidt tot

een hogere gemeentefondsuitkering in 2022. Voor Nijmegen betekent dit circa €2,9 miljoen. Of de opschalingskorting voor de jaren vanaf 2023 gehandhaafd blijft of niet is ter besluitvorming van het nieuwe kabinet.

c. Ruimte BTW compensatiefonds in 2021 komt ten gunste van het gemeentefonds

Het BCF en het gemeentefonds zijn communicerende vaten. Gemeenten kunnen betaalde BTW claimen via het BCF. Het rijk heeft een plafond aangebracht in de declaraties. In de septembercirculaire wordt steeds een voorschot verstrekt. Het BCF heeft in 2021 minder uitgegeven dan mogelijk was onder het plafond; deze ontstane ruimte in 2021 komt ten gunste aan het gemeentefonds. Net als het accres is het plafond voor het BCF, in het kader van de corona crisis, bevroren voor 2020 en 2021. Voor Nijmegen betekent dit ongeveer €2,4 miljoen. Bij de bepaling van het bedrag dat we opnemen in onze begroting volgen we het gezamenlijke advies van het ministerie van BZK, de VNG en de Provincie.

d. Actualisatie maatstaven in het gemeentefonds

Het grootste deel van de gemeentefondsuitkering wordt gevormd door de algemene uitkering. Deze algemene uitkering is een product van een zestigtal parameters (maatstaven) zoals inwoners of bijstandsontvangers waarvoor we middelen krijgen. Deze maatstaven zijn zowel op landelijk als op gemeentelijk niveau voortdurend in ontwikkeling. Indien we in onze eigen gemeente een andere trend zien op maatstaven dan de landelijke, gaan we uit van onze eigen inschattingen. Deze ontwikkelingen hebben dus invloed op hetgeen Nijmegen uit het fonds krijgt.

De voorgenomen overheveling van drie IU's naar de algemene uitkering is voorzien per 2023

In onderstaande tabel staan de bedragen van 2021 en verder van de niet nog integreerbare delen opgenomen.

Bedragen IU sociaal domein (in €)	2021	2022	2023	2024	2025
IU sociaal domein Voogdij/18+	6.615.620	10.306.130	10.306.130	10.306.130	10.306.130
IU sociaal domein Participatie	24.189.558	23.714.908	23.202.726	22.593.236	21.902.374
IU sociaal domein beschermd wonen	51.925.205	50.525.311	50.689.377	50.706.201	50.726.289

Voogdij/18+

De omvang van de IU voogdij/18+ is ongewijzigd gebleven ten opzichte van de meicirculaire.

Participatie

De omvang van de IU participatie wordt naar beneden bijgesteld vanaf 2021. Oorzaak hiervoor is dat het UWV de no-riskpolis uit voert voor de gehele gemeentelijke doelgroep banenafpraak en nieuw beschut werk. Dit jaar bleken de uitgaven van het UWV aan de no-riskpolis hoger te zijn geweest dan aanvankelijk geraamd. Dit wordt betaald via een verlaging van de integratie-uitkering Participatie.

Beschermd wonen

De omvang van de IU beschermd wonen daalt als gevolg van een tweetal oorzaken. De eerste betreft een structurele uitname bij de integratie-uitkering Beschermd wonen als gevolg van de WLZ (Wet Langdurige Zorg). In 2021 is de WLZ opengesteld voor mensen met een psychische stoornis. Vanwege deze openstelling wordt vanaf 2021 budget overgeheveld van de integratie-uitkering Beschermd wonen naar de WLZ. In deze circulaire wordt de uitname vanaf 2022 verhoogd omdat er meer cliënten dan geraamd zijn overgegaan. Daarnaast vindt er een correctie plaats op de in de meicirculaire toegekende loon- en prijsbijstelling 2021.

Het voornemen is dat gelijk met de voorgenomen invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 2023 de integratie-uitkering Voogdij/18+ en twee onderdelen van de integratie-uitkering Participatie

(voorheen Wajong en regulier werk van begeleid werken) overgaan naar de algemene uitkering. Voor de overige onderdelen van de integratie-uitkeringen Participatie, te weten de onderdelen Wsw en beschut werk is weinig perspectief op overheveling naar de algemene uitkering gelet op de wijze van verdelen die hier wordt gehanteerd. Deze onderdelen zullen op het moment dat de Participatie-onderdelen voorheen Wajong en regulier werk overgaan, worden omgezet in een decentralisatie-uitkering.

Integratie-, decentralisatie-uitkeringen en taakmutaties

Het gemeentefonds kent drie soorten uitkeringen: de algemene uitkering (AU), de decentralisatie-uitkering (DU) en de integratie-uitkering (IU). De algemene uitkering wordt verdeeld over de gemeenten via ongeveer 60 maatstaven zoals het inwonertal. DU's zijn uitkeringen voor specifieke onderwerpen zoals maatschappelijke opvang. Soms zijn DU's eenmalig of beperkt in duur. Ook kan het zijn dat niet elke gemeente ervoor in aanmerking komt. Een IU is vergelijkbaar met een DU maar deze wordt uitgekeerd aan alle gemeenten. Daarnaast staat het vast dat de IU op termijn wordt overgeheveld naar de algemene uitkering.

In deze circulaire zijn enkele mutaties gemeld bij bestaande regelingen; deze zijn hierna opgenomen in de bijlage.

Wijzigingen in wettelijke taken of regeringsbeleid kunnen tot verhoging of verlaging van de algemene uitkering leiden. Deze wijzigingen worden taakmutaties genoemd. Deze taakmutaties worden door het Rijk gekoppeld aan specifieke taken.

Gezien de omvang lichten we 1 nieuwe taakmutatie hier toe.

Incidentele compensatie jeugdzorg voor 2022

Het kabinet heeft, naast de eerder toegekende middelen voor jeugdzorg, voor 2022 - dus incidenteel -, landelijk nog ongeveer €1,3 miljard ter compensatie voor tekorten beschikbaar gesteld aan gemeenten. In de septembercirculaire is de definitieve verdeling van deze middelen opgenomen. Deze toekenning heeft een positief effect op de gemeentefondsuitkering 2022. Voor Nijmegen betekent dit een bedrag van € 15,2 miljoen.

In deze circulaire is voor Nijmegen daarnaast ook een tweetal nieuwe DU's opgenomen.

Deze worden hieronder kort toegelicht.

Regionale energie strategieën (RES)

In deze circulaire is voor 2021 eenmalig geld ter beschikking gesteld aan gemeenten voor de regionale energie strategieën. Voor Nijmegen is dit een bedrag van €167.439. Het opstellen en verankeren van de RES is een belangrijke mijlpaal van het klimaatakkoord.

Handhaving Quarantaine

Voor de handhaving van de quarantaineplicht in 2021 is aan gemeenten geld toegekend. Voor Nijmegen is dat €120.000.

Integratie-, decentralisatie-, suppletie-uitkeringen en taakmutaties	2021	2022	2023	2024	2025
Niet corona					
Nieuw					
DU Handhaving Quarantaine	120				
DU Regionale Energiestrategieën	167				
Landelijke structuur interventieteams		42	44	48	49
Rijksvaccinatieprogramma HPV mannen		25	25	25	26
Uitvoering en implementatie breed offensief	257	-1	2	-4	-2
Jeugdzorg compensatie tekorten		15.249			
Aanspraak problematiek jeugdzorg: Restant wachttijd specialistische jeugdzorg	598				

Integratie-, decentralisatie-, suppletie-uitkeringen en taakmutaties	2021	2022	2023	2024	2025
Bestaand					
DU Maatschappelijke opvang	-55	-39	-39	-39	-39
DU Gezond in de stad		386			
DU Jeugdhulp kinderen in een AZC	8	8	8	8	8
DU Aanpak laaggeletterdheid		145	160	175	
DU vrouwenopvang	-9	-6	-6	-6	-6
Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten Jeugdhulp		-83			
Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten WMO 2015		-211			
Impuls re-integratie			2	2	2
Bijdrage centrale voorziening BasisRegistratie Personen	-34	-2			-1
Logisch ontwerp GBA	7	2	-1		
Europese richtlijn energieprestatie gebouwen EPBD 3	17	1			
TONK		2		2	5
Lokale buurt- en dorpshuizen		-3	3	-1	
Toezicht en handhaving gastouderschap		74	80	81	82
Jeugdzorg			22	22	25
Aanspraak problematiek jeugdzorg: Restant wachttijd specialistische jeugdzorg		1	1	2	
Nacalculatie mobiliteitsmiddelen Wlz	-166	-150	-144	-127	-135
leerlingen VO		-112	-110	-84	-162
re-integratie klassiek	-79	-72	-67	-68	-69
Leerlingen (V)SO		5	6	2	1
	832	15.262	-14	38	-216
Corona					
Nieuw					
Impuls re-integratie		903			
Bijzondere bijstand		239			
Aanvullend pakket re-integratie		307			
TONK	3.063				
Lokale buurt- en dorpshuizen	177				
Lokale cultuur	576				
Gemeentelijk schuldenbeleid		471			
	3.816	1.920			
Sociaal domein					
IU Participatie	-86	-84	-132	-180	-232
IU WMO beschermd wonen centrumgemeenten	-2.029	-4.768	-4.987	-5.000	-4.979
	-2.114	-4.852	-5.119	-5.180	-5.211